

Gozez (Shearing) - גוזז**Rambam Hilchot Shabbat 9; 7**

Someone who shears wool or hair, whether from a domestic animal or a wild animal, whether it is alive or dead, even from a pelt, is *chayav*. Someone who removes a wing from a bird has done a *toleda* of shearing. Someone who spins wool on a live sheep is *patur*

[from bringing a sacrifice but has still transgressed a Rabbinic prohibition], since this is not the normal way of shearing or spinning.

רמב"ם הלכות שבת פרק ט הלכה ז

הגוזז צמר או שיער בין מן הבהמה בין מן החיה בין מן החי בין מן המת אפילו מן השלח שלהן חייב... התולש כנף מן העוף הרי זה תולדת גוזז, הטווה את הצמר מן החי פטור שאין דרך גזיזה בכך ואין דרך נפוץ בכך ואין דרך טויה בכך.

Rambam Hilchot Shabbat 9; 8

Cutting fingernails or hair or a mustache or beard is a *toleda* of shearing and is *chayav*. This is if they were cut with a utensil. But if they were pulled off by hand, whether for oneself or for someone else they are *patur*.

רמב"ם הלכות שבת פרק ט: ח

הנוטל צפרניו או שערו או שפמו או זקנו הרי זה תולדת גוזז וחייב, והוא שיטול בכלי, אבל אם נטלן בידו בין לו בין לאחר פטור.

Rambam Hilchot Shabbat 9; 9

How much hair must be cut with a utensil to be *chayav*? Two hairs. And if they removed a white hair from the black ones even a single hair is *chayav*.

Regarding a fingernail that is mostly detached, and strips of skin that are mostly detached; if they are detached upwards and are causing pain it is permitted to remove them by hand, but not with a utensil. If a person did remove them with a utensil they are *patur*. If they are not causing pain, even removing by hand is forbidden. If they have not mostly detached, even if they cause pain it is forbidden to remove them by hand, and with a utensil, it is *chayav*.

רמב"ם הלכות שבת פרק ט הלכה ט

הנוטל שערו בכלי כמה יטול ויהיה חייב שתי שערות, ואם ליקט לבנות מתוך שחורות אפילו אחת חייב. צפורן שפירשה רובה וציצין של עור שפירשו רובן אם פירשו כלפי מעלה ומצערות אותו מותר לטול אותן בידו אבל לא בכלי, ואם נטלן בכלי פטור, ואם אינן מצערות אותו אפילו ביד אסור, ואם לא פירשו רובן אפילו מצערות אותו אסור לנטלן בידו ואם נטלן בכלי חייב.

Shulchan Aruch 328; 31

A fingernail which is detached, or strips of skin around the fingernail - if they are mostly detached upwards, and are causing pain, it is permitted to remove them by hand. Rashi explains 'upwards' to mean towards the end of the finger. Rabbeinu Tam explains it to mean towards the body. One must be strict like both opinions.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכת: לא

צפורן שפירשה וציצין, שהן כמין רצועות דקות שפרשו מעור האצבע, סביב הצפורן, אם פרשו רובן כלפי מעלה ומצערות אותו, להסירן ביד, מותר; בכלי, פטור אבל אסור. ופירש"י: כלפי מעלה, כלפי ראשי אצבעותיו; ור"ת פ' דהיינו כלפי הגוף; וצריך לחוש לשני הפרושים.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 13:

54

A fingernail that has mostly detached, and it is about to break off, and it is causing pain, or is likely to cause pain - it is permitted to remove it entirely, even the piece that is still attached. This may be done by hand or with one's teeth, but not with any utensil.

שמירת שבת כהלכתה יד: נד

צפורן שפרשה רובה, והיא קרובה להינתק, והדבר מצער, או עלול לתצער - מותר להסירה כולה, גם את החלק של הצפורן שטרם נותק, ביד או בשיניים, אבל לא בכלי.

Mishna Brura 30; 5

Now I will explain the laws of shearing. 1) Someone who shears wool or hair from a domestic animal or a wild animal is *chayav*. 2) The *chiyuv* of shearing is whether it was shorn from a live animal or a dead animal, even from a pelt. Only shearing is *chayav*, but pulling out hair from a live animal is *patur*, since it is not normal to pluck hair as it causes pain to the animal. But it is normal to pluck hair by hand from a dead animal and therefore is *chayav*. Therefore people who wear furs must be careful not to remove the hair on Shabbat. All of this only applies to animals. With birds, since it is normal to pluck their feathers, just like shearing animals, therefore someone who plucks feathers from a bird whether alive or dead is *chayav*, since plucking is their shearing. 3) Someone who spins wool on a live animal is *patur*, whether from a fleece or shearings since this is not the normal way of doing it.

משנה ברורה סימן שמ ס"ק ה

ועתה נבאר במקצת דין מלאכת הגזיזה. א) הגוזז צמר או שער בין מן הבהמה בין מן החיה חייב. ב) החיוב של גזיזה הוא בין כשגוזז מן החי בין כשגוזז מן המת אפילו מן השלח שלהן [היינו עור כשנפשט מן הבהמה] ודוקא גוזז חיובו בכל גונוי אבל תולש מן החי פטור דאין דרך לתלוש משום דכאיב לה אלא לגזוז אבל התולש ביד מן המתה דרך לתלוש כמו לגזוז וחייב וע"כ אותן בני אדם המלובשין בעורות של בהמה וחיה צריכין ליזהר שלא יתלשו מן השער שלהן בשבת. וכ"ז בבהמה וחיה אבל בעופות דרכן להסיר הנוצות ע"י תלישה כמו בבהמה ע"י גזיזה ולפיכך תולש כנף מן העוף בין מחיים בין לאחר מיתה חייב דתלישתן זו היא גזיזתן. ג) הטוה צמר מן החי פטור בין מן הטויה בין מן הגזיזה שאין דרך טויה וגזיזה בכך:

Shulchan Aruch 340; 1

It is forbidden to remove hair or fingernails, whether by hand or using an implement, whether for oneself or for someone else, and one is *chayav* for two hairs. Someone who removes white hair from the black is *chayav* even for a single hair. This is even forbidden during the week (for a man) because of the prohibition of "A man should not wear women's clothing" (Deut. 22; 5).

שולחן ערוך אורח חיים סימן שמ סעיף א

אסור ליטול שער או צפרניו, בין ביד בין בכלי, בין לעצמו בין לאחרים, וחייב על שתי שערות; ומלקט לבנות מתוך שחורות, אפי' באחת, חייב, ודבר זה אפי' בחול אסור משום לא ילבש גבר שמלת אשה (דברים כב, ה).

Mishna Brura 340; 1

Whether by hand - or using one's teeth (is also forbidden).

משנה ברורה סימן שמ ס"ק א

בין ביד - וה"ה בשניו [גמרא]:

Igros Moshe Orech Chaim 4; 74

(9) Small 'hairs' that remain on a chicken according to the Vilna Gaon are considered food, since the Tiferet Yisrael says they can be eaten with difficulty. Therefore it is permitted to remove them immediately before eating, just like peeling garlic or onions. Similarly, feathers that remain on a cooked chicken, are not considered a problem of shearing according to many *acharonim*, and it is permissible to remove them immediately before eating, like garlic peel.

שו"ת אגרות משה חלק או"ח ד סימן עד

(ט) שערות קטנות הנשארות על העוף לדעת הגר"א (פ"א טהרות מ"ב) הן אוכל, דלדעת התפא"י הן אוכל ע"י הדחק, וא"כ שרי להוציאן כדי לאכול לאלתר כקליפת שומין ובצלים דס"ס שכ"א. וכן הנוצות הנשארות על העוף לאחר שנתבשל האם יש לחוש בהן לגוזז כשמסירן כדעת כמה אחרונים, והאם מותר להסירם סמוך לאכילה וקליפי שומים.

Shulchan Aruch 303; 27

It is forbidden to comb hair using a comb on Shabbat. Even using a brush made out of hog bristles is forbidden since it is impossible that some hair won't be detached. However it is permitted to arrange hair with one's fingers and hands.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שג סעיף כז

אסור לסרוק במסרק בשבת, ואפילו אותו שעושים משער חזיר, שא"א שלא יעקרו שערות. אבל מותר לחוף ולפספס ביד (ב"י).

Mishna Brura 303; 87

Nevertheless it is permitted to arrange one's hair a bit using a brush, since only combing is forbidden because it removes the hair. Arranging one's hair is permitted but not with a comb. Even using a brush, the custom is to have a brush set aside only for Shabbat use so that it does not appear like a weekday activity.

משנה ברורה סימן שג ס"ק פז

שלא יעקרו שערות - ומ"מ מותר לתקן מעט את שער הראש בכלי העשוי משער חזיר דדוקא לסרוק אסור בו דמשיר שער אבל לתקן מעט שרי ובמסרק אסור אף בזה ונהגו שיהיה הכלי העשוי משער חזיר מיוחד לשבת כדי שלא יהיה מחזי כעובדין דחול:

Shmirat Shabbat K'Hilchata 14; 46

It is correct to refrain from combing a wig (*sheitel*) on Shabbat and Yom Tov. But it is permitted to smooth the hair of the wig with a soft brush.

שמירת שבת כהלכתה פרק יד, מו

נכון להימנע מסריקת פרה נכרית (שייטל) בשבת וביו"ט, אבל מותר להחליק את השערות של הפאה הנכרית בעזרת מברשת בעלת שערות רכות.

Orchot Shabbat ch. 17; 14

It is forbidden for a woman to braid her hair on Shabbat. And similarly to undo a braid.

אורחות שבת פרק י"ז הלכה י"ד

אסור לאשה לקלוע את שיערה לצמה בשבת, וכן אסור להתיר את הקליעה.

Shulchan Aruch OC 328; 3

[Rama: Nevertheless, someone who has a toothache and is in severe pain because of it, is permitted to ask a non-Jew to remove the tooth.]

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח
הגה: מיהו מי שחושש בשיניו ומצטער עליו להוציא,
אומר לא"י להוציא.

Mishna Brura 328; 12

A non-Jew... - But it is forbidden according to everyone to have it removed by a Jew, since removing a tooth is a Torah prohibition since it makes a wound for healing.

משנה ברורה סימן שכח ס"ק יב
לא"י להוציא - אבל לא ע"י ישראל לכו"ע דהוצאת
שן הוא מלאכה דאורייתא דהא חובל לרפואה.

Yabia Omer 5. OC30; 7

Based on what we have said above we should comment on what Rav Palagi wrote in Ruach Chaim, and also in Kaf HaChaim. They wrote that one should be careful not to wipe one's nose (especially when the snot is dry) since it will cause nose hairs to become detached. Even though this is *davar she'aino mitkaven* (not intentional), nevertheless if it is *p'sik reisha* (definitely going to happen) one should be stringent.... According to

שו"ת יביע אומר חלק ה - או"ח סימן ל (ז)
ואתה תחזה שע"פ האמור יש להעיר עמ"ש הגאון
מהר"ח פלאגי בס' רוח חיים (סי' שכא סק"ב וסי'
שמ סק"א), ובס' כף החיים (סי' ל אות קה), שיש
להזהיר לאלה שמקנחים צואת החוטם (ובפרט
כשהיא יבשה), שתולשים עי"ז כמה שערות, ואע"ג
דדבר שאינו מתכוין מותר, היכא דפסיק רישיה יש
להחמיר.... ולפי האמור נראה שיש להקל בכל זה
מעיקר הדין, כי מבואר ברמב"ם (פ"ט מה' שבת
ה"ח) שהתולש שער בידו בין לו בין לאחרים פטור.
וכ"פ הטור סי' שמ.... ומלבד כ"ז הרי הוא משאצל"ג
וכנ"ל. ומכיון דהו"ל תרתי דרבנן, וגם הוא פ"ר דלא
איכפת ליה, בודאי דמשרא שרי.

what we have said it appears that one can be lenient in any case, according to the letter of the law. The Rambam and the Tur explain that tearing out a hair with one's hand, either for oneself or for others is *patur*.... In addition it is *melacha she'aino tzricha l'gufa*. Therefore it is a 'double *d'rabbanan*', and also *p'sik reisha* that is not wanted, and therefore it is certainly permitted to be lenient.